
СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ" гр. МАДАН, обл. Смолян, общ. Мадан,
ул. "П. Хилендарски" №11, тел. факс 0308/2 20-33, e-mail s_madan@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Директор: /Шинка Хаджиева /

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
за учебна 2019/2020 г.**

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 8/12.09.2019 г.) и е утвърдена със Заповед на директора на училището

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Програмата за превенция от отпадане е разработена и в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на предучилищното и училищното образование.
- Тя конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.
- Програмата е разработена на основата на проект на Министерството на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система.
- Училищната програмата за превенция на отпадането на ученици в СУ „Отец Паисий“ гр. Мадан е разработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване на предложената от Европейската комисия „Стратегия за

интелектуален устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на възможности на всички деца за най-добър старт в живота.

- Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, съобразно спецификата и конкретните условия в СУ „Отец паисий“, гр. Мадан
- Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

II. ПРИНЦИПИ

Училищната програмата за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основите принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
- Всяко дете може да учи и да се възползва от възможностите и предимствата, които образованието дава.
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, пол, народност, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата.
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите и мнението на подрастващите трябва да бъдат взети предвид при тяхното участие в образователната институция. Децата следва да бъдат стимулирани в активно участие в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани според индивидуалните нужди и потребности на подрастващите, за да се създават възможност за тяхното социално включване.

III. ВИЗИЯ

-
- Програмата за превенция на отпадане се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:
 - Учениците да получат знания, умения и компетентности.
 - Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество.
 - Да развиват творческите си заложби и способности.
 - Да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.
 - Училището да се утвърди като конкурентоспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.
 - Визията на СУ „Отец Паисий“-град Мадан като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна и личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:
 - Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване желанията и потребностите на подрастващите.
 - Съчетаване класно-урочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание.
 - Работа с деца с изяви дарби и таланти.
 - Работа с деца в неравностойно социално положение.
 - Работа с деца със специални образователни потребности.
 - Работа с деца с различна етническа принадлежност.
 - Уютна и функционална образователна среда.

IV. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

- Програмата представя:
 - определяне на рисковите групи ученици, застрашен от отпадане в СУ „Отец Паисий“-град Мадан и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
 - дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети,

дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри;

- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика. Причините затова са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищна среда, а от друга страна и в педагогическата колегия. Има ученици с прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и известен брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

V. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

В СУ “ Отец Паисий “- град Мадан дава възможност за организирането на извънкласни форми на обучение: участия в проекти по учебни предмети, в народни танци, футбол и др.

В училището се обучават деца и ученици предимно от български произход.

Целодневна организация на учебния процес се организира от екип от професионалисти и специалисти с доказани педагогически умения. Осигурена е допълнителна подкрепа от специалисти: логопед, ресурсни учители и училищен психолог.

В предходните 10 и повече години няма данни в училището за отпаднали ученици.

Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище и риск регистър към нея. Но за ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици. Като рискови фактори, предшестващи отпадането, са идентифицирани:

- Продължително отсъствие от училище.
 - Проблемна семейна среда.
 - Трудна адаптация към режима в училище.
- През предходната учебната година в СУ „ Отец Паисий“ няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:
- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;

-
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

➤ **Силни страни:**

- Квалифицирани учители.
- Интерактивни методи на обучение.
- Извънкласни дейности.
- Възможности за изява.
- Създаване на приятелска среда.

➤ **Слаби страни:**

- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище – родители“
- Относително голям брой извинени отсъствия на учениците.

➤ Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- Най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап.

➤ **Проблеми:**

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите.
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на децата от училище.

VI. *Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:*

- В изпълнение на училищната програма от страна на училището се предприемат мерки, както следва:
- Ранно идентифициране на децата в риск.
- Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите.
- Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училището.

-
- Обучение на педагогическия екип да идентифицира и да решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят подрастващите в риска от отпадане от училище.
 - Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране и активна работа със семейството.
 - Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете.
 - Разширяване на връзките с извънучилищни институции.
 - *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
 - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
 - Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия.
 - *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
 - ✓ Работа с учениците
 - Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
 - Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
 - Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии.
 - Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
 - Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище.
- Изграждане на мотивация у подрастващите за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.
- -Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване).
- Създаване на положителни нагласи към образователния процес.
- -Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици.
- **МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ**

-
- Своевременно идентифициране на признаците за изоставяне в усвояване на учебния материал и застрашеност от отпадане („ранен учебен неуспех“).
 - Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и разговори с педагогическия съветник за причините, поради които учениците са застрашени от отпадане /ако има такива/.
 - Изработване ежегодно и актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца /отворен документ/.
 - Анализ на постиженията на застрашените от отпадане подрастващи и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство /в края на всеки срок/.
 - Провеждане на задължителна, допълнителна, индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените деца, може и чрез участие в проекти.
 - Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности в ГЦДОУД.
 - Откриване на силните страни на личността на всяко подрастващо дете.
 - Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.
 - Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.
 - Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
 - Въвеждане на алтернативни срещи и мотивиране на родителите да посещават планираните родителски срещи.
 - Организиране на кампании, които да стигнат до родителите и настойниците на децата.
 - Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.
 - Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение на посещаемостта на училище между класните ръководители и родителите.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини.
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;

-
- брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
 - брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
 3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
 4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ" гр. МАДАН, обл. Смолян, общ. Мадан,
ул. "П. Хилендарски" №11, тел. факс 0308/2 20-33, e-mail s_madan@abv.bg

Утвърждавам:.....
ДИРЕКТОР: /Шинка Хаджиева /

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА
ПО ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
ЗА УЧЕБНАТА 2019/2020 година

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставяне в усвояване на учебния материал и застрашеност от отпадане („ранен учебен неуспех“).	28.09.2019г	Училищен психолог, Класни ръководител	
Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и разговори с училищния психолог за причините, поради които учениците са застрашени от отпадане /ако има такива/.	През учебната година	Класни ръководители	
Анализ на постиженията на застрашените от отпадане подрастващи и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство .	В края на всеки срок	Класни ръководители	

Провеждане на задължителна, допълнителна, индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените деца, може и чрез участие в проекти.	През учебната година, в часове за консултации	учители	
Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности в ГЦОУП	През учебната година	учители	
Откриване на силните страни на личността на всяко подрастващо дете, застрашено от отпадане.	През учебната година	Класни ръководители, учители, училищен психолог	
Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.	През учебната година	Класни ръководители, учители	
Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.	През учебната година	Класни ръководители, учители	
Въвеждане на алтернативни срещи и мотивиране на родителите да посещават планираните родителски срещи.	През учебната година	Класни ръководители	
Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.	През учебната година	Класни ръководители	
Разпределяне на отговорностите и ангажиментите между класните ръководители и родителите за недопускане на отсъствия.	През учебната година	Класни ръководители, родители	

Плана за дейността по програма за превенция на ранното напускане на училище е приет на Педагогически съвет с Протокол № 8 /12.09.2019г